

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ เพื่อการออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร และออกแบบผังบริเวณ ของอาคารสถานที่ราชการเก่า รวมทั้ง กำหนดแนวทางการบริหารจัดการ ทรัพยากรกายภาพของพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้ ได้ทำการสำรวจอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ นอกจากนี้ ยังได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานพื้นที่จากเจ้าหน้าที่ภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑ์ 4 แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

จากการศึกษา พบว่า ทางด้านการออกแบบ มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างอาคารส่วน ต่อขยายเพิ่มเติม เพื่อรองรับการใช้งานในส่วนการบริการ เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องของพื้นที่ใช้งาน ที่ไม่เพียงพอ รวมถึงการออกแบบพื้นที่จัดนิทรรศการเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ของผู้เข้าชม โดย ใช้อาคารมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งวางผังบริเวณพิพิธภัณฑ์ให้สามารถรองรับ การจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้าชมและชุมชน โดยรอบ เพราะกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชน และเป็นเครื่องมือในการ ประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ไปด้วย ในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพของพิพิธภัณฑ์ ควรคำนึงถึงระบบประกอบอาคาร โดยการจัดจ้างผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบประกอบอาคาร เข้ามาจัดการกับระบบดังกล่าว และทางพิพิธภัณฑ์เองยังต้องสร้างหน่วยงาน เพื่อรองรับงานในส่วน การจัดการดูแลอาคารโดยเฉพาะ เนื่องจาก เป็นอาคารประวัติศาสตร์ที่ต้องการความชำนาญ ในการจัดการต่างจากอาคารที่สร้างใหม่ทั่ว ๆ ไป

ผลจากการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการแก้ปัญหาพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับ การใช้งานของอาคาร และการบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพของพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้อาคาร พิพิธภัณฑ์ที่ได้รับการปรับปรุงสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ